

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van de hoeve 'Foch farm' in Ieper (Boezinge)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Ieper, gegeven op 18 februari 2019, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 14 maart 2019, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van de hoeve 'Foch farm' aantoonst;

Overwegende dat de hoeve 'Foch farm' als monument culturele waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Als een wederopbouwhoeve van na de Eerste Wereldoorlog bezit de hoeve Pilkemseweg 130 een culturele waarde. Door haar ligging in de frontlinie van de derde slag om Ieper (31 juli tot 10 november 1917) is de hoeve onlosmakelijk verbonden met het oorlogsgeweld van 1914-1918. Na de oorlog werd, zowel in België als in Frankrijk, de verwoeste frontstreek opnieuw bewoond. De hoeve 'Foch farm', na de oorlog heropgebouwd op dezelfde plaats en met dezelfde configuratie als de vooroorlogse hoeve, getuigt van de wil en de daadkracht van de bevolking om na de oorlog de verwoeste frontstreek opnieuw in cultuur te brengen;

Overwegende dat de hoeve 'Foch farm' als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Omwille van haar gelaagde geschiedenis, van de late middeleeuwen tot de jaren 1920, bezit de hoeve een historische waarde. Als een vroegere site met walgracht, waaraan vandaag nog de poel herinnert, is de hoeve een getuige van het welvarende landbouwbedrijf dat zich in de late middeleeuwen had ontwikkeld rond de stad Ieper. De historische waarde van de hoeve wordt ook bepaald door haar locatie in de frontzone van de derde slag om Ieper. Door haar ligging op 2,5 km ten zuiden van Pilkem Ridge, één van de iconische plaatsen van de Eerste Wereldoorlog in West-Vlaanderen, is de heropgebouwde hoeve een blijvende herinnering aan het oorlogsgeweld in dit gebied in 1917. Ondanks de verwoesting tijdens de Eerste Wereldoorlog bezit de hoeve 'Foch farm' een opmerkelijke historische continuïteit. De hoeve werd in 1919-1924 heropgebouwd op de vooroorlogse plaats, binnen de inmiddels deels gedempte middeleeuwse walgracht en met dezelfde schikking van de hoevegebouwen als voor de Eerste Wereldoorlog. Ook de toegang tot de hoeve verloopt nog steeds zoals voor de

Eerste Wereldoorlog, via een dreef vanuit de Pilkemseweg, waar een pijlerkapel de toegang tot de hoeve markeert. De continuïteit van de plaats en de configuratie van de hoevegebouwen maakt van de hoeve 'Foch farm' een representatief voorbeeld van een heropgebouwde hoeve in de frontzone van de Eerste Wereldoorlog in West-Vlaanderen;

Overwegende dat de hoeve 'Foch farm' als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Gebouwd in het begin van de jaren 1920 is de hoeve een herkenbaar en representatief voorbeeld van een hoeve in de Verwoeste Gewesten van West-Vlaanderen die na de Eerste Wereldoorlog werd heropgebouwd in regionalistische architectuur. De gave bewaring van de hoeve betreft niet alleen de bouwvormen en de bouwmaterialen, maar ook de uitrusting. Van de oorspronkelijke deuren, poorten, vensters en het bijhorende hang- en sluitwerk en schrijnwerk is veel bewaard.

De hoeve, hoogstwaarschijnlijk een ontwerp van de Moeskroense architect Marcel Hocepied, bezit een sterke architecturale kwaliteit. De architect realiseerde geen louter utilitaire groep hoevegebouwen, maar een ensemble met monumentale allure. De ensemblewerking van de hoevegebouwen wordt bepaald door de schikking, in U-vorm rond de binnenkoer, van gebouwen met onderling evenwichtige proporties én door de herhaling van dezelfde bouwmaterialen en bouwvormen. De beeldwaarde van de hoeve als een architecturaal ensemble is deels bewaard. Het silhouet van de hoeve in het open landbouwlandschap is, wanneer gezien naar het oosten en het noorden, niet verstoord.

De architecturale waarde van de hoeve wordt ook bepaald door de regionalistische bouwvormen, zoals schoorstenen met zadeldakjes, dakranden op modillons, aandaken met bebording, uilengaten in de geveltoppen en vensters met korfbogen en blinde boogvelden. Traditionele streekgebonden kenmerken zijn ook de kelder met opkamer in het woonhuis en de configuratie van woonhuis en achtergelegen gebouw met bakoven en stallen, een zeer lokale typologie. Uit het strakke metselwerk met egaal oranje bakstenen spreekt de hoge materiele en constructieve kwaliteit van de hoeve. De zin voor detail en afwerking blijkt in het nauwkeurige baksteenmetselwerk van de afzaten van de steunberen en de vensteropeningen, en de overkappende zadeldakjes van de schoorstenen.

Ten slotte wordt de architecturale waarde van de hoeve versterkt door de grotendeels intact bewaarde indeling van de hoevegebouwen, waardoor het vroegere landbouwgebruik van de hoeve nog afleesbaar is. Ook in het woonhuis is de oorspronkelijke indeling in grote mate bewaard, met inbegrip van originele interieurelementen zoals de schouw in de keuken, de plankenvloer van de zolder en de binnendeuren, vermoedelijk ontworpen door architect Hocepied;

Overwegende dat de hoeve 'Foch farm' als monument technische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Kenmerkend voor heropgebouwde hoeves in de Verwoeste Gewesten van West-Vlaanderen is, naast de regionalistische architectuur, de aanwezigheid van materiele en bedrijfstechnische nieuwigheden. Ook hiervan is de hoeve een representatief voorbeeld. Voor constructief belangrijke delen van de gebouwen is staal en beton gebruikt. Ventilatie in de opslagruimten wordt verzekerd door luchtspleten met S-verloop, een rechtstreekse ontlening uit het modelboek van Alfred Ronse en Théodore Raison uit 1918, en in de stallen door verluchtigsgaten onder het plafond en de kroonlijst. Voor een gemakkelijke circulatie zijn de stalruimtes geschikt langs een laterale gang. De opslagzolder heeft een vaste tegelvloer ter afwering van ongedierte. De hoeve bezit daarom een technische waarde;

Overwegende dat de cultuurgoederen die zijn opgesomd in de bijlage bij het ministerieel besluit integrerend deel uitmaken van het monument en de historische en architecturale waarde van het monument versterken zoals gemotiveerd in de bijlage bij het besluit,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

de wederopbouwhoeve 'Foch farm', Pilkemseweg 130, Ieper (Boezinge), bekend ten kadaster: Ieper, 5de afdeling, sectie B, perceelnummers 1083F (hoeve) en 1089E (deel: dreef).

De cultuurgoederen die mee worden beschermd, zijn opgenomen in bijlage.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° culturele waarde;
- 2° historische waarde;
- 3° architecturale waarde;
- 4° technische waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

- 1° de toegangsdreef van de hoeve wordt aan de Pilkemseweg gemarkeerd door een pijlerkapel uit de jaren 1930 of 1950. Op een hoge sokkel in ruw gehakte steenblokken en met offerblok staat een hardstenen bovenstuk met puntgeveltje. Het reliëf onderaan het bovenstuk toont twee duiven die uit een kelk drinken. Binnen de omlijsting van het bovenstuk bevindt zich een kunststenen reliëf met het opschrift "O.L.V. Ter Troost B.V.O". Voorgesteld onder een drielob is Maria die een knielende figuur zegent;
- 2° de poel aan de linkerzijde van de toegangsdreef, bij de ingang van de hoeve, is een overblijfsel van de vooroorlogse hoeve en klimt minstens op tot de 19de eeuw. De poel tussen de westelijke stalvleugel en het woonhuis is een overblijfsel van de laatmiddeleeuwse walgracht van de vooroorlogse hoeve;
- 3° de binnenkoer van de hoeve wordt afgebakend door drie gebouwen in U-opstelling: de westvleugel met de stallen en de opslagzolder, de oostvleugel met de schuur en het wagenhuis en, in het noorden, het woonhuis. Achter het huis staat de achterbouw met de bakoven en de varkensstallen. De vier gebouwen zijn opgetrokken in orangerode baksteen, in kruisverband, en worden overdekt door zadeldaken met Muldenpannen. De architectuur van de hoevegebouwen wordt gekenmerkt door regionalistische bouwvormen. De onderaan beplankte dakranden steunen op houten modillons die zijn ingewerkt in de kroonlijst, gevormd door vijf uitkragende baksteenlagen. Aan de dwarsgevels steunen de aandaken van de dakschilden op de uitstekende gordingen van de dakkap. Daaronder zijn rechte muurankers aangebracht, onder de nokgording in hoefijzervorm. De houten aandaken van de dwarsgevels zijn onderaan bezet met zinken platen met aan de onderzijde een afgerond tandprofiel. Alle dakkapellen, zowel van de westvleugel als van het woonhuis, worden overdekt door lessenaarsdaken met aandaken. De deuren, vensters en laadopeningen van de drie nutsgebouwen hebben dezelfde uitvoering. De vensters, zowel de grote als de kleine, hebben een getoogde overspanning in strekkenlaag. De grote vensters hebben hardstenen vensterbanken. De kleine vensters en de lichtspleten hebben onderaan afzaten van schuin geplaatste bakstenen. De dorpels van de deuren en de laadopeningen zijn in hardsteen;
- 4° in de drie nutsgebouwen zijn de luiken van de deuren en het schrijnwerk van de vensters grotendeels origineel. Ook het hang- en sluitwerk is grotendeels oorspronkelijk. De rode beschildering van het schrijnwerk van de nutsgebouwen (luiken,

- beplanking van de aandaken, uitstekende gordingen, modillons en beplanking van de dakranden) is de oorspronkelijke kleurstelling;
- 5° de westvleugel van de hoeve bestaat uit twee delen: het grote en hoge volume met stallen en opslagzolder en, aan de noordzijde, een lager en smaller volume met het trappenhuis en de vroegere paardenstal. De zuidelijke dwarsgevel van de westvleugel wordt centraal geleed door twee steunberen met hoge afzaten van schuin geplaatste baksteenlagen. Tussen de steunberen bevindt zich de getoogde laadopening van de graanzolder, waarrond lichtspleten zijn aangebracht, twee boven de steunberen en één boven de laadopening. Bovenaan in de gevelpunt steekt een uilengat met acht straalsgewijs geplaatste bakstenen. De noordelijke dwarsgevel van de westvleugel bevat, op een centrale verticale as, een deuropening, een laadopening en een uilengat. Het grote volume van de westvleugel bevat in de oostelijke langsgevel, hierna erfgevel genoemd, vier deuren en zeven vensters, zes kleine en één groot. De deur naast het grote venster wordt als enige overspannen door een metalen latei. De kleine vensters bevatten twee rijen van vier glasvakken, verdeeld door wit geschilderde raamroeden. Het grote venster bevat een T-raam. De twee vensterhelften bezitten elk vier rijen van twee glasvakken, het vaste bovenlicht bevat vier glasvakken. De raamroeden zijn wit geschilderd. Onder de modillons van de dakrand bevinden zich de verluchtingsgaten van de stallen. Deze zijn iets minder dan een baksteen breed, drie baksteenlagen hoog en worden afgedekt door een getoogde koppenlaag. Tussen de verluchtingsgaten zijn op regelmatige afstanden muurankers aangebracht. Boven de twee centrale deuren bevinden zich evenveel bakstenen dakkapellen met laadopeningen naar de graanzolder. De laadopeningen worden onderaan afgeboord door natuurstenen dorpels en bevatten draaideuren met een vast bovenlicht van drie glasvakken. De westelijke langsgevel van het grote volume, hierna achtergevel genoemd, bevat twaalf doorbrekingen: acht kleine toogvensters en vier deuren, waarvan de twee centrale vandaag met baksteen gedicht zijn. Boven de vensters bevinden zich verluchtingsgaten (vijfentwintig in totaal) en negen muurankers. In de oksel gevormd door de terugwijkende bouwlijn van de erfgevel en onder een uitloop van het zadeldak bevindt zich de kleine uitbouw van de toiletruimte. De deuropening, met bewaard origineel houten deurliuk, wordt geflankeerd door een verluchtingsgat en een schuin oplopende steunbeer. Naast het toilet geeft een brede deuropening met dubbele luiken toegang tot het trappenhuis en de achterliggende paardenstal. Het beglaasde bovenlicht van de deur bevat vier vakken, verdeeld door wit geschilderde raamroeden. In de achtergevel bevinden zich de twee kleine toogvensters van de paardenstal, vier verluchtingsgaten en twee muurankers. In de oksel gevormd door de terugwijkende bouwlijn staat een bakstenen hondenhok, deel van de oorspronkelijke aanleg;
- 6° onderaan de erf- en achtergevel van de westvleugel bevinden zich vierkante openingen van mestputten. De openingen worden afgeboord door bakstenen en zijn overdekt met betonluiken. Aan de erfgevel zijn er twee mestputten, aan de achtergevel vier, waarvan één achter de paardenstal. In het baksteenmetselwerk boven de mestputten zijn de metalen ringen bewaard waaraan de mestpompen werden vastgehaakt. De oorspronkelijke bakstenen verharding langs de buitengevels van de westvleugel is alleen bewaard, in verweerde toestand, langs de achtergevel en de erfzijde van het kleine noordelijke volume. Het platform van de mestvaalt aan de achtergevel is verhard met kasseistenen en enkele abristenen;
- 7° het kleine noordelijke volume van de westvleugel bevat een voorplaats (aan de erfzijde), het toilet, een trap naar de opslagzolder en, achteraan, de paardenstal. Vanuit de voorplaats bereikt men langs het trappenhuis het grote volume van de westvleugel. Hierin bevinden zich vier stalruimtes, geschikt langs een laterale gang aan de erfzijde van de westvleugel. De opslagplaats in het noordelijke volume bezit een zwarte tegelvloer en wordt overdekt door een troggewelf op metalen liggers. De houten deuren naar de omliggende ruimtes zijn origineel. Ze bevatten een bovenlicht bestaande uit twee rijen van drie glasvakken. Ook de houten trap naar de opslagzolder is origineel. De paardenstal wordt overspannen door bakstenen troggewelven op metalen liggers. De vier grote stallen worden overspannen door bakstenen troggewelven op metalen liggers. In elke stal rusten de gewelven op twee metalen liggers met I-profiel, geplaatst

volgens de lengteas van de westvleugel. Twee stallen bevatten bakstenen dwarsmuren met vlak afgedekte doorbrekingen. De zolderverdieping van de westvleugel heeft een vloer van vierkante, rode keramiektégels. De dakkap bestaat uit driehoeksspanen met gordingen. Op de zichtbare onderzijde van de dakpannen ziet men talrijke stempels van dakpanfabrikanten. Het grote en kleine volume van de westvleugel worden ook op de zolder gescheiden door een bakstenen muur, met een doorgang onder een betonnen latei. De luchtspleten in de zuidelijke dwarsgevel hebben een geknikt S-verloop volgens twee haakse bochten;

- 8° de erf- en achtergevel van de oostvleugel worden gedomineerd door de gevelhoge poorten van de centrale, dwars georiënteerde doorrit. Aan beide zijden van de centrale poort, zowel aan de erfzijde als aan de achterkant, zijn telkens drie hoge luchtspleten voorzien, van hetzelfde type als in de westvleugel. Aan de uiterste zijden van de erfgevel bevinden zich twee poorten. De rechtse poort is oorspronkelijk. De deur naar de vroegere aardappelkelder wordt geflankeerd door telkens twee kleine luchtspleten. De achtergevel van de schuur bevat slechts twee doorbrekingen, de poort van de centrale doorrit en de deur van de vroegere varkensstal, die ook hier een luchtspleet doorsnijdt. Voor- en achtergevel hebben een kroonlijst van drie baksteenlagen op twee overkragende baksteenlagen en vier trekankers onder de modillons. De zuidelijke dwarsgevel van de oostvleugel bevat een centrale, getoogde laadopening en een uilengat in de geveltop. De noordelijke dwarsgevel bevat onder de centrale laadopening drie kleine vensters, van hetzelfde type als in de westelijke stalvleugel. De twee poorten van de doorrit worden overspannen door houten lateien met grote secties. Onderaan draaien de duimen van de poortluiken op betonblokken. Aan de erfzijde zijn fragmenten bewaard van de oorspronkelijke bakstenen dorpel van de poort. De twee andere poorten in de erfgevel worden overdekt door metalen lateien. De deuren in de erf- en achtergevel hebben natuurstenen dorpels maar lateien in gewapend beton. In de oostvleugel zijn de luiken, het schrijnwerk en het hang- en sluitwerk van de vensters, deuren en poorten grotendeels oorspronkelijk;
- 9° de oostvleugel wordt overspannen door driehoeksspanen met gordingen. De schoren van de spanen steunen op bakstenen penanten. De doorrit wordt afgebakend door lage baksteenmuren waarachter varkens werden gehouden. Op de baksteenmuren staan de stijlen van de plankenvloer van de stapelruimte onder de dakkap. Links van de doorrit wordt de plankenvloer gedragen door houten kinderbalken, aan de andere zijde door dunne metalen liggers, hergebruikte smalsporen uit de Eerste Wereldoorlog. Het wagenhuis in het zuidelijke uiteinde van de oostvleugel wordt overspannen door metalen draagbalken. Hierop rusten houten kinderbalken aan een zijde en hergebruikte smalsporen aan de andere zijde. De vroegere aardappelkelder ligt ongeveer één meter onder het maaiveld van de binnenkoer. De ruimte wordt opgedeeld door een baksteenmuur. Hierop ligt een metalen draagbalk die fungeert als een dwarse ondersteuning voor het bakstenen troggewelf met metalen liggers. De ruimte in het noordelijke uiteinde van de oostvleugel wordt ondersteund door bakstenen troggewelven op metalen liggers;
- 10° het woonhuis omvat een hoger westelijk deel met kelder en opkamer en een lager oostelijk deel. Het onderkelderde deel met de opkamer heeft zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde een dakkapel. Het andere deel heeft alleen aan de voorzijde twee dakkapellen. De compositie van de voor- en achtergevel van het woonhuis is identiek: een venster en een getralied kelderraam in het opkamergedeelte, vervolgens een deur en vier vensters in het lage deel. De vensters en deuren worden overspannen door korfbogen in baksteenstreken die in de benedenhoeken zijn bijgehakt. De vensters hebben hardstenen vensterbanken, betonnen lateien en een blind boogveld in baksteenmetselwerk. De voordeur aan de erfzijde heeft een gekoppeld bovenlicht, een element dat ontbreekt bij de achterdeur. Bovenaan de muurdammen tussen de vensters zijn trekankers aangebracht. De houten vensterluiken zijn wellicht nog oorspronkelijk. De westelijke dwarsgevel wordt geleed door de schachten van de twee schoorstenen. Deze zetten aan op baksteenconsoles en een verbindend segmentboogje, verjongen ter hoogte van de trekankers met een afzaat in schuine streken en lopen boven het aandak uit in hoge schoorstenen, waarvan echter alleen het zuidelijke

- exemplaar bewaard is. Tussen de schoorsteenschachten zijn de doorbrekingen geschikt op een centrale verticale as: een getralied kelderraam, een tweelicht afgedekt door strekkenlagen, een venster (hetzelfde type als in de voor- en achtergevel) en een uilengat. De oostelijke dwarsgevel bevat een centrale laadopening met metalen takelbalk en twee flankerende vensters. De twee schoorstenen halverwege het zadeldak worden bekroond door overkragende topgeveltjes met pannen zadeldakjes;
- 11° in het woonhuis is de oorspronkelijke indeling grotendeels bewaard. De kelder wordt vanuit de keuken bediend door een bakstenen trap. Twee kelderruimtes, in het noorden en het zuiden, worden verbonden door een gang langs de westgevel van het huis. De twee ruimtes worden gescheiden door de bakstenen onderbouw van het trappenhuis. Dat bestaat uit twee delen: de keldertrap en ernaast een kruipkelder met tongewelfje. De kelderverdieping heeft baksteenmuren, een baksteenvloer en een bakstenen troggewelf op metalen liggers. De gelijkvloerse verdieping van het woonhuis omvat een gang, gelegen naast de opkamer, die toegang geeft tot de eetkamer aan de erfzijde en de keuken aan de noordkant van het woonhuis. De eetkamer was eertijds opgedeeld door een dwarsmuur. Deze is nog bewaard op de eerste verdieping en bevat de rookkanalen van de twee kleine schoorstenen halverwege het zadeldak. In het oosten van de eetkamer is er een doorgang naar een vertrek in de noordoostelijke hoek van het huis. Ten noorden van de gang en de eetkamer ligt de keuken, met aansluitend in het oosten een kleiner vertrek. De verticale circulatie in het woonhuis wordt verzekerd door het trappenhuis, aangelegd centraal in het volume met de opkamer. Het niveau van de opkamer bevat twee vertrekken, geschikt ten zuiden en ten noorden van de trap. De trap geeft toegang tot een grote ruimte onder de dakkap, aan beide zijden begrensd door een bakstenen muur: aan de westzijde de scheiding met het opkamer gedeelte, aan de oostzijde de muur met de rookkanalen van de schoorstenen halverwege het zadeldak. Beide muren worden doorbroken door twee deuren: aan de westzijde naar de overloop van de trap, aan de oostzijde naar twee vertrekken in het oostelijke uiteinde van het huis. Aan de westzijde, boven de twee vertrekken van de opkamer, bevindt zich een vertrek onder de dakkap dat alleen toegankelijk is via een opening ter hoogte van de bovenste gordingen. Het woonhuis wordt overspannen door driehoeksspanen met gordingen;
- 12° in het woonhuis zijn nog diverse originele interieurelementen bewaard: de bakstenen schouw in de keuken, houten deuren met verglaasde bovenlichten en, in enkele gevallen, originele sloten en krukken, de houten trap met balustrade ter hoogte van de zolder, de plankenvloer op de zolder. Enkele deuren hebben nog hun originele bruine beschildering;
- 13° het gebouw achter het woonhuis, hierna achterbouw genoemd, is een eenlaags volume onder zadeldak met aan de westzijde een kleine aanbouw onder lessenaarsdak. De westelijke aanbouw, deel van de oorspronkelijke aanleg, bevat het ovenlichaam van de bakoven. In de ruimte ernaast bevinden zich de wasplaats en de ovenmond met het rookkanaal. Naast de wasplaats bevindt zich een door baksteenmuren afgezonderde toiletruimte. Het grootste deel van de achterbouw wordt ingenomen door stallen waar voorheen varkens werden gehouden. Op de westelijke geveltop van de achterbouw staat een schoorsteen, met dezelfde vormgeving als de schoorstenen op het woonhuis. De voorgevel van de achterbouw wordt gekenmerkt door de opeenvolging van deur- en vensteropeningen: eerst de deur naar de westelijke aanbouw, vervolgens het venster en de deur van de wasplaats, dan de deur van het toilet en ten slotte de vier deuren en evenveel vensters van de stal. Boven de deur naar de wasplaats staat een dakkapel met laadopening en onder lessenaarsdak. De achtergevel van het stalgedeelte herhaalt het schema van de voorzijde. Naast de ovenmond, in de noordgevel van de achterbouw, is er één groot, deels gedicht venster. Alle deuren en vensters van de achterbouw worden overspannen door strekkenlagen. Alleen de deur naar de wasplaats is als enige overdekt door een betonnen latei onder een bakstenen ontlastingsboog. De dorpels van de deuren zijn in natuursteen, de afzaten van de vensters worden gevormd door schuin geplaatste bakstenen. Onder de dakrand zijn trekankers aangebracht. De voorzijde van het stalgedeelte bevat verluchtingsgaten, van hetzelfde type als in de westelijke stalvleugel van de hoeve. De oostelijke dwarsgevel van de achterbouw wordt op de

hoeken geschoord door schuin oplopende steunberen. Centraal in de gevel bevinden zich een deur, met betonnen latei onder bakstenen ontlastingsboog, en een laadopening;

- 14° de westelijke aanbouw van de achterbouw wordt verlicht door twee kleine vensters (met betonnen lateien) en bewaart de originele baksteenvloer. De ruimte met de wasplaats bevat een ovenmond met rookkanaal, en bewaart een baksteenvloer en bakstenen troggewelven op metalen liggers. Het stalgedeelte van de achterbouw wordt overdekt door moerbalken, met kinderbalken aan de oostzijde en gerecupereerde smalsporen aan de westzijde. De zolder wordt verdeeld door een bakstenen dwarsmuur met een centrale doorgang onder een betonnen latei. De dakkap bestaat uit driehoeksspanen met gordingen.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. De bescherming beoogt het behoud van de architectuur van de wederopbouwhoeve. Dit veronderstelt ook het behoud van de herkenbaarheid en de leesbaarheid van de volumewerking, de vormtaal en de typologie. Indien mogelijk gaat bewaren voor op vernieuwen;
- 2° de schikking van de hoevegebouwen in U-vorm en met een kleiner stalgebouw achter het woonhuis, blijft visueel herkenbaar. Dit veronderstelt dat nieuwe constructies de architecturale eenheid van de hoevegebouwen niet verstoren;
- 3° de poel aan de ingang van de hoeve en de poel naast het woonhuis, het laatste overblijfsel van de middeleeuwse walgracht, blijven behouden als overblijfselen van de vooroorlogse hoeve. Dit veronderstelt een aangepast onderhoud om opdroging en afkalving van de oever tegen te gaan;
- 4° aanvulling van de overblijfselen van de oorspronkelijke bakstenen verharding rond de hoevegebouwen is mogelijk;
- 5° herbestemming van de hoevegebouwen, afgetoetst aan de stedenbouwkundige randvoorwaarden, is mogelijk op voorwaarde dat de nieuwe functies de draagkracht van de gebouwen niet overschrijden. Bij onderhoud, restauratie en herbestemming moet rekening worden gehouden met de erfgoedkenmerken en -elementen van de hoevegebouwen;
- 6° waar het oorspronkelijke houtwerk niet bewaard is, kan bij restauratie worden geopteerd voor een herstel naar historisch voorbeeld. Uitgangspunt hiervoor zijn het nog bewaarde houtwerk van poorten, deuren, vensters en luiken. Ook de gedemonteerde onderdelen die op de hoeve worden bewaard, kunnen dienen als voorbeeld voor herstel van houtwerk naar historisch voorbeeld. Onderzoek kan opheldering brengen in de oorspronkelijke kleurstelling van het bewaarde originele houtwerk;
- 7° herstel van gedichte openingen met invulling met houten poorten, eventueel naar het voorbeeld van originelen, is mogelijk;
- 8° ook voor het interieur is de doelstelling van de bescherming het behoud van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Voor de houten deuren in het woonhuis verdient kleurenonderzoek aanbeveling. Dit kan de oorspronkelijke kleurstelling aantonen en bijgevolg eventueel het uitgangspunt vormen voor het (her)schilderen ervan;
- 9° de cultuurgoederen blijven behouden op de hoeve, maar kunnen wel verplaatst worden. Bij verplaatsing worden zij niet beschadigd.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;

- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan daken en buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegeen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van verhardingen, wegen, paden en groenaanleg;
 - d) het rooien, vellen, beschadigen en/of aanplanten en vervangen van bomen en struiken, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken, tot gevolg kan hebben;
 - e) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
 - f) het wijzigen van het (micro)relief;
 - g) graafwerken in functie van het bouwen, verbouwen of heropbouwen van constructies;
 - h) het plaatsen van ondergrondse leidingen;
- 6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
 - b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
 - e) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontpleisteren van bepleisterde elementen;

- f) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel,

15 MEI 2019

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS